

RAPORT
de activitate a Ministerului Apărării privind realizarea Programului de activitate al
Guvernului în primele 100 zile (14 noiembrie 2019 – 22 februarie 2020)

În perioada de referință, Ministerul Apărării a continuat activitatea sa și, în limita competențelor atribuite, efortul principal a fost concentrat asupra îndeplinirii adecvate și eficiente a obiectivelor din domeniul apărării și securității militare, stabilite în documentele de politici naționale, angajamentele internaționale asumate, precum și Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023.

Având în vedere cele menționate, precum și termenul redus de acțiune, principalele realizări au fost concentrate asupra creșterii calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de serviciu a militarilor, îmbunătățirea sistemului logistic al Armatei Naționale, promovarea politicilor de apărare și planificare pe termen lung, consolidarea relațiilor de cooperare internațională, inclusiv prin asigurarea participării Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale conform angajamentelor asumate.

1. Principalele realizări în domeniul de competență

• **Cadrul normativ aprobat**

Reieșind din obiectivele stabilite, pe parcursul perioadei de referință au fost revizuite un șir de acte normative, cele mai importante fiind:

1) Hotărârea Guvernului nr.690 din 27.12.2019 cu privire la aprobarea modificărilor ce se operează în unele hotărâri ale Guvernului (în speță - HG nr.587/2003, HG nr.897/2003, HG nr.864/2005, HG nr.650/2006, HG nr.941/2006, HG nr.1042/2007, HG nr.387/2010, HG nr.980/2010 și HG nr. 1231/2018). Prin modificările operate a fost asigurată implementarea mecanismului de acordare a concediului paternal bărbaților care îndeplinesc serviciul militar, punerea în aplicare a noului sistem de grade militare destinate efectivilor de sergenți și soldați, ajustări în corespundere cu prevederile sistemului unitar de salarizare în sectorul bugetar, crearea condițiilor optime pentru activitatea catedrelor militare din cadrul instituțiilor de învățământ superior publice, perfecționarea mecanismului de management al cadrelor militare și a mecanismului de încorporare în serviciul militar în termen și în cel cu termen redus, precum și stimularea procesului de reconversie profesională și adaptare socială a militarilor prin contract;

2) Înaintarea propunerilor privind modificarea Legii nr.270/2018 cu privire la sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, fiind stabilite valori de referință majorate. În urma acestor măsuri, a avut loc creșterea salarială de până la 10% pentru categoria de ofițeri și până la 20% pentru efectivul de soldați și sergenți, astfel contribuind esențial redresarea situației privind salarizarea efectivului de soldați-sergenți și alte categorii de militari;

3) Hotărârea Guvernului nr.20 din 15.01.2020 „Cu privire la instituirea Consiliului național pentru problemele veteranilor de război”. Instituirea Consiliului va asigura coordonarea politicii de stat, programelor, planurilor și acțiunilor de protecție socială a veteranilor de război, precum și îmbunătățirea pentru această categorie de populație a posibilităților egale de realizare a drepturilor și libertăților constituționale;

4) Hotărârea Guvernului nr.563 din 19.11.2019 „Cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr. 885/2005 pentru aprobarea Concepției privind Registrul de stat al resurselor de mobilizare”. În baza hotărârii aprobate va fi asigurată modernizarea și informatizarea sistemului actual de evidență militară, ceea ce va contribui la standardizarea procesului logistic și managementul resurselor umane, totodată va permite ca Ministerul Apărării să fie interoperabil în cadrul sistemului de apărare național și internațional. În același rînd, crearea Registrului de stat va facilita participarea Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale și la exerciții militare;

5) Decretul Președintelui Republicii Moldova nr.1340-VIII din 03.12.2019 privind aprobarea componenței Colegiului Militar al Ministerului Apărării. Astfel, prin instituirea noii componente a Colegiului Militar este asigurată funcționalitatea mecanismului decizional în cadrul Ministerului Apărării prin care se asigură și procesul de luare a deciziilor în promovarea politicilor sectoriale în domeniul apărării;

6) Hotărîrea Guvernului nr.689 din 27.12.2019 privind aprobarea Avizului la proiectul de lege privind modificarea și completarea unor acte legislative (inițiativa legislativă nr. 114 din 10.07.2019). Astfel, noile reglementări vor oferi un spectru mai larg de posibilități pentru completarea structurilor militare cu cadre militare calificate, cu o vastă experiență în domeniul militar, în cele din urmă fiind consolidate succesiv capacitățile militare, acestea fiind un obiectiv inclus în documentele de politici în baza cărora se realizează planificarea apărării naționale și se referă la reformarea și dezvoltarea structurilor responsabile de asigurarea securității de stat și apărării naționale.

- **Propuneri de perfecționare a cadrului normativ inițiate**

1) În contextul reevaluării competențelor organelor securității statului, Ministerul Apărării a inițiat procedura privind modificarea unor acte legislative (în speță – Legea securității statului nr. 618/1995, Legea nr.619/1995 privind organele securității statului). Prin modificările menționate se urmărește includerea instituției de apărare în calitate de element al securității statului și definirea atribuțiilor acesteia în domeniul securității militare, fapt ce va contribui la asigurarea măsurilor de contracarare a amenințărilor și pericolelor cu caracter militar în contextul asigurării securității statului;

2) Inițierea elaborării Proiectului de lege pentru modificarea unor acte legislative (Pachetul social II), (în speță – Legea nr.1244/2002 cu privire la rezerva Forțelor Armate, Legea nr.1245/2002 cu privire la pregătirea cetățenilor pentru apărarea Patriei, Legea nr.162/2005 cu privire la statutul militarilor și Legea nr.52/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului disciplinei militare). Modificările menționate vor contribui la îmbunătățirea nivelului de protecție socială a militarilor prin contract, acestea fiind realizate cu scopul sporirii atractivității serviciului militar și minimizarea exodului de personal din Armata Națională;

3) Totodată, Ministerul Apărării a elaborat proiectul de lege pentru modificarea unor acte legislative prin care se urmărește îmbunătățirea conceptului privind dezvoltarea corpului de sergenți, fapt ce va contribui la dezvoltarea capacităților Forțelor Armate pentru îndeplinirea misiunilor constituționale. Proiectul menționat a fost expediat spre avizare autorităților publice de resort și urmează a fi revizuit sub aspect conceptual, prin prisma efectuării unei analize profunde a impactului de reglementare și, ulterior, promovat în Parlamentul Republicii Moldova;

4) În conformitate cu prevederile Legii nr. 86/2011 cu privire la simbolurile publice și în contextul reglementării modului de purtare și descrierea însemnelor de grade militare pentru efectivul de sergenți și soldați ai Armatei Naționale, a fost elaborat proiectul de decret al Președintelui Republicii Moldova privind modificarea unor decrete ale Președintelui Republicii Moldova în scopul ajustării cadrului normativ conex. Proiectul vizat prevede și modul de purtare a distincțiilor de stat de tip „cruce”. Totodată, în legătură cu examinarea posibilității de operare a unor noi modificări la sistemul de grade militare, promovarea proiectului de decret a fost amînată.

- **Reforme demarate**

În contextul evaluării pregătirii subunităților de luptă și asigurare de luptă declarate potrivit Conceptului Capabilităților Operaționale (OCC), în perioada de referință, Ministerul Apărării a organizat și desfășurat activități în vederea pregătirii și evaluării subunităților declarate. În acest sens, în luna ianuarie 2020, Ministerul Apărării a găzduit vizita de asistență pentru pregătirea către evaluarea subunităților din Brigăzile 1 și 3 infanterie motorizată. Astfel, evaluarea și certificarea OCC a unităților declarate va asigura interoperabilitatea cu armatele țărilor partenere, precum și va permite participarea acestor unități în misiuni și operații internaționale.

Un aspect important în procesul de reformă a sectorului de apărare este crearea unui mecanism integrat de planificare a apărării naționale, ajustat la standardele moderne care va permite o abordare sistemică în identificarea opțiunilor pentru îndeplinirea misiunilor Armatei Naționale, precum și susținerea acestora cu resurse de apărare. În acest sens, este în proces de implementare Sistemul de Planificare, Programare, Bugetare și Evaluare (SPPBE). Acest sistem este un mecanism nou care are ca scop facilitarea procesului de interoperabilitate și de planificare a apărării în condițiile legii, fiind un proces continuu și de durată. Pentru implementarea SPPBE și ghidarea procesului de planificare a apărării, Ministerul Apărării a elaborat și aprobat Directiva de planificare

a apărării. Totodată, au fost revizuite programele bugetare, fiind proiectate în Cadrul Bugetar pe Termen Mediu 2021-2023. Scopul final al acestei inițiative este crearea condițiilor sistemice ce vor permite transpunerea prevederilor documentelor de politici în cadrul procesului de planificare bugetară.

Totodată, în contextul planificării acțiunilor în domeniul transformării Armatei Naționale pe termen lung, la data de 24 decembrie 2019, în incinta instituției de apărare, a avut loc ședința Colegiul militar în cadrul căreia a fost aprobată structura Armatei Naționale, precum și proiectul *Planului de dezvoltare a capacităților militare ale Armatei Naționale pentru anii 2020-2030* care este în proces de avizare în vederea aprobării în Guvern și, respectiv, de către Președintele Republicii Moldova. Aprobarea și implementarea Planului menționat va contribui la dezvoltarea și menținerea capacității de luptă a Armatei Naționale pentru executarea misiunilor constituționale predestinate.

- **Acțiuni majore realizate și inițiate în perioada de referință**

În ceea ce privește creșterea nivelului pregătirii profesionale a militarilor, Ministerul apărării întreprinde măsuri pentru instruirea militarilor în cadrul cursurilor, exercițiilor organizate în Republica Moldova și peste hotarele țării. În acest sens, în perioada de referință, au fost desfășurate următoarele activități majore:

- 04-15 noiembrie 2019, un contingent al Armatei Naționale, constituit din 21 militari, a participat la exercițiu comun moldo-român cu executarea tragerilor de luptă din complexe de artilerie antiaeriană S-60, desfășurat la Centrul de Instruire Capul Midia, România.

- noiembrie-decembrie 2019, la Centru de instruire al Brigăzii 3 infanterie motorizată și cel al Brigăzii 1 infanterie motorizată au fost desfășurate exercițiile „Cetatea de Sud 2019” și „Cetatea de Nord 2019”, unde au participat peste 500 de militari din cadrul unităților militare ale Armatei Naționale. Este de menționat că, ambele exerciții au fost vizitate de Președintele Republicii Moldova, Comandant Suprem al Forțelor Armate, domnul Igor DODON, însoțit de conducerea Ministerului apărării și corpul de comandă al Armatei Naționale.

- 16 februarie – 10 martie 2020, un contingent al Armatei Naționale compus din 66 militari, va participa în cadrul exercițiului multinațional KFOR-27 MRE, desfășurat la Centrul de instruire din Hohenfels, Germania.

Toate activitățile menționate mai sus, sunt îndreptate spre îmbunătățirea procesului de instruire a Armatei Naționale în vederea îndeplinirii misiunilor atribuite, totodată asigurând creșterea nivelului interoperabilității cu armatele țărilor partenere, precum și consolidarea relațiilor bilaterale de cooperare cu partenerii externi.

În vederea îmbunătățirii infrastructurii militare, în perioada de raportare, au fost date în exploatare câteva edificii ale Armatei Naționale, printre care cazarme, cantine, punct medical, sală de conferințe, clase de studii și pentru simulare, câmp de țințe multifuncțional, tir pentru trageri, depozite de păstrare a bunurilor materiale, totodată au fost reparate remize pentru păstrarea tehnicii militare. În același sens, a fost renovată infrastructura medico-sanitară din cadrul instituțiilor medicale ale Ministerului Apărării. Ca urmare a realizărilor menționate, au fost îmbunătățite condițiile de instruire a militarilor Armatei Naționale în vederea îndeplinirii misiunilor ce le revin precum și condițiile de tratament în cadrul instituțiilor medicale.

În scopul identificării problemelor, care afectează îndeplinirea misiunilor stabilite de comandamentul Armatei Naționale, în perioada de referință, Ministrul apărării, însoțit de conducerea Marelui Stat Major al Armatei Naționale a întreprins o serie de vizite în mai multe unități militare și instituții din subordine. În cadrul vizitelor, a fost verificată pregătirea de luptă a unităților militare, precum și desfășurate întâlniri cu efectivul militar și civil din cadrul subdiviziunilor. În rezultat, au fost identificate cele mai stringente probleme cu care se confruntă unitățile militare, soluționarea cărora va spori nivelul capacității de luptă, condițiile de trai și de serviciu ale militarilor, precum și la ameliorarea stării moral-psiho-logice a acestora.

La capitolul dezvoltării educației, cercetării și învățământului în domeniul apărării a fost elaborat și aprobat Planul de învățământ pentru studiile superioare de master, ciclul II, la programul Securitate și apărare cu durata de 2 ani de studii (120 de credite de studii transferabile). Acest fapt,

va permite desfășurarea studiilor superioare de master și acumularea a cel puțin 300 de credite de studii transferabile la ciclul I și II.

- **Evoluții în cooperarea cu partenerii externi și societatea civilă**

Consolidarea și dezvoltarea relațiilor de cooperare militară internațională a constituit în permanență unul din obiectivele prioritare ale Ministerului Apărării, reflectat prin interesul său de a se prezenta în calitate de instituție credibilă în raport cu partenerii străini și societatea civilă, precum și prin implementarea propriilor politici și consolidarea capacităților de apărare ale statului, contribuind astfel la soluționarea problemelor de securitate națională și regională.

În același context, un aspect important este dialogul și colaborarea cu partenerii externi în vederea dezvoltării capacităților militare ale Armatei Naționale pe termen lung în corelație cu resursele disponibile și utilizând eficient asistența străină, acordată de partenerii externi. La acest subiect, în perioada vizată, Ministerul Apărării a întreprins măsuri în vederea furnizării asistenței în contextul Inițiativei de Dezvoltare a Capabilităților de Apărare pentru Republica Moldova (DCBI). Principalele domenii de asistență fiind elaborarea și implementarea Planului de dezvoltare a capabilităților militare ale Armatei Naționale pentru anii 2020-2030, implementarea proiectelor Medicina militară, Managementul resurselor umane, Programul de dezvoltare profesională, Programul de îmbunătățire a educației în domeniul apărării (DEEP), crearea Centrului de Răspuns la Incidentele Cibernetică, implementarea Inițiativei de Consolidare a integrității și alte proiecte care urmează a fi identificate. Ca rezultat, implementarea acestor proiecte va contribui în mare măsură la creșterea capacităților militare ale Armatei Naționale și dezvoltarea sectorului de apărare al statului în ansamblu.

Totodată, în perioada de referință, a continuat realizarea angajamentelor asumate privind participarea în misiuni și operații internaționale de menținere a păcii, prin asigurarea pregătirii și rotației militarilor Armatei Naționale detașați în misiuni și operații internaționale. Actualmente, 9 ofițeri execută misiuni sub egida ONU, 2 ofițeri execută misiuni sub egida UE și 1 ofițer execută misiuni sub egida OSCE. În același timp, este asigurată continuu executarea misiunii KFOR din Kosovo unde Republica Moldova participă cu un contingent format din 41 de militari. Prin aceste eforturi ale Ministerului Apărării, Republica Moldova continuă să fie un partener de încredere, un garant al stabilității și securității regionale și internaționale.

În același sens, Ministerul Apărării a întreprins măsuri privind valorificarea oportunităților de extindere a participării Armatei Naționale cu contingente militare în misiuni internaționale sub egida ONU. În acest sens, a fost asigurat procesul de înregistrare online a trei militari ai Armatei Naționale în sistemul electronic specializat al ONU „UNITY”, acest fapt va permite studierea necesităților ONU, condițiile de aplicare, precum și completarea, la decizie, a formularului cu capabilitățile declarate și/sau declararea specialiștilor militari cu care Armata Națională urmează să participe la misiuni și operații internaționale sub egida ONU.

Un alt aspect important este dezvoltarea infrastructurii de păstrare și depozitare a armamentului și munițiilor, precum și a procesului de management în domeniul respectiv. Astfel, în perioada de referință Ministerul Apărării a întreprins măsuri privind îmbunătățirea infrastructurii și realizarea proiectelor ce țin de managementul stocurilor de armament ușor, armelor de calibru mic și muniții. Totodată, au fost desfășurate activități de planificare și coordonare a asistenței externe din partea Comitetului Internațional pentru Crucea Roșie, Fundația umanitară „Golden West”, Comandamentul European al SUA, Biroul pentru cooperare militară al SUA, Misiunea OSCE din Moldova, Republica Federală Germană. Realizarea acțiunilor menționate va contribui la îmbunătățirea managementului stocurilor, infrastructurii de păstrare și depozitare a armamentului și muniției în cadrul Armatei Naționale, precum și crearea unui mediu mai sigur pentru cetățenii Republicii Moldova.

Ca rezultat al implementării Planului de acțiuni privind punerea în aplicare în cadrul Armatei Naționale a Programului național de implementare a Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate ONU privind Femeile, Pacea și Securitatea pentru perioada 2018-2021, în perioada de referință au fost desfășurate un șir de activități, care au avut drept scop sensibilizarea

reprezentanților/reprezentantelor sectorului de securitate și apărare privind efectele negative ale fenomenului violenței în bază de gen și despre importanța prevenirii și combaterii acestuia.

Cu referință la proiectele de asistență externă Finanțare Militară Străină (FMF)/Comercializarea Militară Străină (FMS), acordate de către Guvernul Statelor Unite ale Americii din anul 1997, este în proces de desfășurare proiectul construcției Centrului de mentenanță a Vehiculelor multifuncționale pe roți cu mobilitate înaltă (HMMWV)¹ în cadrul Bazei de mentenanță a Armatei Naționale. În urma implementării acestui proiect, Armata Națională va beneficia de un centru de reparație și întreținere a tehnicii militare, dotat cu utilaje performante care va asigura un nivel înalt al calității lucrărilor efectuate.

Nu în ultimul rând, este de menționat desfășurarea în luna ianuarie curent a Ședinței anuale de totalizare a activității atașărilor militare acreditați pentru Republica Moldova, la care a participat conducerea Ministerului Apărării și Marelui Stat Major al Armatei Naționale, cei 26 de atașați ai apărării, reprezentanți ai Misiunii OSCE și Oficiului de Legătură NATO. Reuniunea atașărilor militare, organizată de Ministerul Apărării, se desfășoară anual, în scopul familiarizării corpului de atașați militari cu stadiul actual de dezvoltare a Armatei Naționale.

2. Impactul obținut/scontat urmare realizării activităților

Activitățile realizate și cele inițiate în perioada de raportare, au contribuit la îndeplinirea obiectivelor din domeniul apărării și securității militare, stabilite în documentele de politici naționale, angajamentele internaționale asumate, precum și Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2020-2023. Astfel, realizarea activităților raportate au avut un impact pozitiv asupra obiectivelor trasate și au creat premise în vederea creșterii calității vieții și îmbunătățirea condițiilor de serviciu a militarilor, îmbunătățirii sistemului logistic al Armatei Naționale, promovării politicilor de apărare și planificare pe termen lung, precum și consolidarea relațiilor de cooperare internațională, inclusiv prin asigurarea participării Republicii Moldova în misiuni și operații internaționale conform angajamentelor asumate.

3. Concluzii și priorități majore ale domeniului, planificate pentru anul 2020

Pentru anul 2020, Ministerul Apărării, își va concentra eforturile asupra îndeplinirii eficiente a obiectivelor din domeniul apărării și securității militare, stabilite în documentele de politici naționale, inclusiv programele și inițiativele internaționale asumate pe următoarele direcții prioritare:

1) *Îmbunătățirea nivelului de protecție socială a militarilor prin contract, sporirea atractivității serviciului militar, asigurarea condițiilor materiale necesare pentru exercitarea eficientă de către militari a obligațiilor de serviciu*, astfel încât, pachetul social al militarilor să fie îmbunătățit cu cel puțin 30% comparativ cu anul 2017, să fie renovate anual cel puțin 5 obiective de infrastructură militară, precum și dezvoltarea proiectelor de parteneriat public privat în vederea creării fondului locativ pentru militarii Armatei Naționale;

2) *Asigurarea funcționalității sistemului logistic al Armatei Naționale, reparația și recondiționarea tehnicii auto și militare, precum și constituirea graduală și menținerea eșalonată a stocurilor (rezervelor) potrivit cerințelor moderne și misiunilor de îndeplinit*. Astfel, prioritatea este orientată spre atingerea în volum deplin a capabilităților militare critice instruite, evaluate și declarate pregătite, crearea Registrului de stat al resurselor de apărare și creșterea cu cel puțin 15% anuală a stocurilor;

3) *Elaborarea politicilor de apărare și planificare pe termen lung în vederea consolidării, transformării și dezvoltării capabilităților militare, precum și creșterea capacității de luptă prin continuarea procesului de profesionalizare graduală a forțelor*. În acest sens, efortul principal va constitui crearea mecanismului integrat de planificare a apărării naționale, aprobarea și implementarea Planului de dezvoltare a capabilităților militare ale Armatei Naționale pentru anii 2020-2030, precum și elaborarea și ajustarea actelor normative și documentelor de politici în suportul priorității menționate;

¹ High Mobility Multi-purpose Wheeled Vehicle

4) *Asigurarea achizițiilor de echipamente militare și modernizarea infrastructurii militare, precum și inițierea noilor programe multianuale de înzestrare și dotare a Armatei Naționale cu echipamente militare performante;*

5) *Consolidarea relațiilor de cooperare internațională, asigurarea participării și creșterii contribuției în misiuni și operații internaționale conform angajamentelor asumate, precum și valorificarea oportunităților de extindere a participării Armatei Naționale cu contingente militare în misiuni internaționale de menținere a păcii sub egida ONU.*